

METODOLOGIE DE CERCETARE A RAPORTĂRII STUDENTILOR FAȚĂ DE PIAȚA MUNCII

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

CUPRINS

A. Contextul actual și necesitatea studiului.....	3
B. Metodologia de cercetare pentru studiul cantitativ axat pe studenți.....	6
C. Metodologia de cercetare pentru studiul calitativ axat pe cadrele didactice.....	11
BIBLIOGRAFIE.....	19
ANEXA 1.....	21
ANEXA 2.....	26
ANEXA 3.....	28

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

METODOLOGIE DE CERCETARE A RAPORTĂRII STUDENȚILOR FAȚĂ DE PIAȚA MUNCII

Prezenta metodologie cuprinde trei părți:

- A. Contextul actual și necesitatea studiului
- B. Metodologia de cercetare pentru studiul cantitativ axat pe studenți
- C. Metodologia de cercetare pentru studiul calitativ axat pe cadrele didactice

A. Contextul actual și necesitatea studiului

Ritmul alert de dezvoltare de noi tehnologii, în toate domeniile de activitate, punerea lor în practică prin transfer tehnologic extrem de rapid (timpul de implementare a unei noi tehnologii într-un produs final, scos la vânzare pe piața liberă, este foarte mic) și interconectarea acestora prin rețele de comunicații din ce în ce mai complexe, creează contextul actual ce definește și modelează sectoarele de activitate la nivel mondial. Ritmul de dezvoltare are o creștere exponențială datorită implementării tehnologiilor noi în toate domeniile de activitate.

Interconectarea digitală a domeniilor de activitate a fost posibilă prin realizările tehnologice din comunicații și IT. Fiecare domeniu de activitate are implementate numeroase sisteme, interconectate, care pot fi accesate de la distanță și care realizează schimburi de informații cu sisteme din alte domenii de activitate. Astfel, putem spune că toate domeniile de activitate sunt dependente, mai nou, și de schimbul de informații și securitatea acestuia.

Digitalizarea tuturor sectoarelor de activitate din ultimii ani a fost de bun augur în anul 2020, grav afectat de pandemia cauzată de virusul *SARS-CoV-2*. Din cauza pandemiei s-a realizat un transfer forțat și rapid în mediul on-line, în multe domenii de activitate. Astfel, resursa umană a trebuit să se adapteze rapid la noile cerințe de lucru, arătând astfel, încă o dată, că pregătirea și formarea profesională trebuie realizate pe tot parcursul vieții, iar reconversia profesională trebuie luată în calcul până la finalul carierei.

În anul 2013 a apărut prima Strategie de securitate cibernetică a UE (EU Cybersecurity strategy). Populația se afla într-o perioadă când începea să înțeleagă direcția de dezvoltare a lumii moderne

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

și necesitatea securității cibernetice. La 15 Decembrie 2020, după aproximativ un an de pandemie și de migrarea către mediul online a multor sectoare de activități, a fost prezentată noua Strategie de securitate cibernetică a UE. De această dată, populația europeană este mult mai conștientă de nevoia digitalizării activităților și securizării acestora.

Securitatea cibernetică este parte integrantă a securității populației europene. Chiar dacă este vorba despre dispozitive conectate la internet, rețele de energie electrică, bănci, aviație, administrații publice sau spitale pe care aceștia le folosesc, cetățenii europeni merită să aibă garanția că sunt protejați împotriva atacurilor cibernetice. Economia, democrația și societatea europeană depind mai mult ca niciodată de echipamente digitale și comunicații sigure și de încredere. De aceea, securitatea cibernetică este esențială pentru construirea unei Europe solide, verzi și digitale (European Commission, 2020)

O altă inițiativă importantă a UE, care trebuie menționată în contextul actual al acestui studiu, este Planul de acțiune pentru educație digitală (Digital Education Action Plan 2021-2027). Acest plan este viziunea Comisiei Europene asupra standardelor înalte de calitate, incluziune și accesibilitate la educația digitală în Uniunea Europeană. Planul propune o cooperare mai strânsă la nivel european în domeniul educației pentru:

- folosirea experienței în urmă crizei cauzate de COVID19, timp în care tehnologia a fost folosită la un nivel foarte mare în educație și instruire;
- adaptarea sistemelor de educație și instruire pentru era digitală.

Planul de acțiune are două priorități strategice:

1. Implementarea unui ecosistem de educație digitală cu performanțe ridicate;
2. Creșterea aptitudinilor și competențelor necesare transformărilor digitale. (Digital Education Action Plan, 2020)

Din punct de vedere național, ARACIS (Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior) realizează acreditarea instituțională a universităților, precum și a programelor de studii derulate, punând accent pe comunicarea dintre mediul academic și cel economic (beneficiar) în vederea armonizării competențelor dezvoltate pe durata studiilor cu cele cerute de piața muncii. De aceea, pentru a facilita comunicarea între toți membri implicați,

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

instituțiile de învățământ au implementat CEPS-uri (Comisii de Evaluare Programe de Studii) din care fac parte: cadre didactice, studenți și reprezentanți ai mediului economic. Acestea au rolul de a menține programele de studii cât mai apropiate de nevoile pieței și de a intui viitoarele direcții de dezvoltare ale acesteia și pe care să le introducă din timp în procesul didactic. De asemenea, se organizează anual interogări ale angajatorilor pentru nivelul de satisfacție cu privire la pregătirea tinerilor absolvenților și propuneri de îmbunătățire a procesului didactic. La sfârșitul studiilor, absolvenților le este măsurat gradul de satisfacție cu privire la conținutul programelor de studii, universitățile ținând cont de acest aspect la viitoarele acreditări.

Datorită faptului că toate sectoarele de activitate se dezvoltă într-un ritm alert și din cauza provocărilor negative care apar an de an (ex: crize economice, atacuri cibernetice sau teroriste, pandemia COVID19 etc), trebuie avută în vedere implementarea unui sistem educațional flexibil, vizionar, adaptat noilor provocări și sincronizat cu mediul economic și avansul tehnologic.

În concluzie realizarea unui studiu, care să ajute toți actorii interesați de calitatea procesului de educație și instrucție, își are necesitatea în:

- Investigarea **angajamentului studenților față de studii și performanță academică**
- Investigarea percepțiilor privind **reputația universităților în domeniile de studii**
- Identificarea percepțiilor privind **statutul și legitimitatea domeniilor de studii**
- Investigarea percepțiilor privind **cererea pieței muncii pentru calificarea/domeniul de studii**
- Investigarea **percepțiilor studenților privind starea pieței muncii**
- Determinarea nivelului de **conștientizare a oportunităților existente pe piața muncii**
- Investigarea **percepțiilor studenților privind abilitățile dobândite pe parcursul anilor de studii universitare/postuniversitare**
- Investigarea **activităților întreprinse de studenți în a se pregăti pentru un loc de muncă relevant specializării/domeniului**
- Crearea unei viziuni despre **modul de influențare a viitoarelor cariere de către noile tehnologii**

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

- Identificarea importanței **activităților universitare menite să asigure o bună corelare între mediul academic și piața muncii.**
- Identificarea unor nevoi actuale și de viitor ale beneficiarilor.

B. Metodologia de cercetare pentru studiul cantitativ axat pe studenți

1. Definirea problemei decizionale

Pentru a alinia competențele și cunoștințele absolvenților la nevoile pieței muncii, este necesară înțelegerea fenomenelor ce conturează în prezent legătura dintre piața muncii cu sistemul educațional universitar. Având în vedere faptul că bugetul universităților pentru derularea de astfel de cercetări este extrem de limitat, nu există informații actualizate cu privire la nevoile și așteptările concrete ale studenților români de la piața muncii și cu privire la modul în care sistemul universitar actual corespunde schimbărilor pieței muncii.

În ultimii ani a existat un interes substanțial în ceea ce privește angajabilitatea, subiect deosebit de relevant în contextul dezvoltării domeniului IT&C, dar și al condițiilor adverse de angajare care afectează în prezent mai multe economii occidentale. Acest nivel de interes a avut ca rezultat un domeniu extins al literaturii internaționale, care se împarte în trei domenii de studiu, fiecare semnificativ în sine și fiecare contribuind la înțelegerea noastră în scopul acestui studiu.

În primul rând, există perspectiva angajabilității la nivel de forță de muncă națională, privind politicile guvernamentale sau agendele ce vizează dobândirea de „competențe” la nivel național sau la nivel de industrie (Rothwell et al., 2009). Această perspectivă este derivată și din preocupările legate de natura schimbătoare a muncii și a ocupării forței de muncă la începutul secolului XXI. Pentru studiul de față, acest lucru a contribuit la ipoteza că angajabilitatea ar putea avea dimensiuni „interne” (de exemplu, competențe individuale sau piața internă/națională a muncii) și „externe” (cerere pentru ocupații, piața externă a muncii).

UNIUNEA EUROPEANĂ

În al doilea rând, există domeniul conex al angajabilității în cadrul managementului resurselor umane (HRM) și psihologia muncii și a carierei, care face referire la noțiunea de angajabilitate ca și capacitatea unui individ de a obține sau păstra locuri de muncă pe baza abilităților și flexibilității personale dobândite prin angajare, adesea promovată de angajatori ca alternativă la securitatea locului de muncă. Această direcție de studiu vizează cercetări empirice privind percepțiile indivizilor cu privire la capacitatea lor de a dobândi sau de a păstra un loc de muncă relevant specializării și care încorporează, de exemplu, disponibilitatea angajaților de a dezvolta capacitatea de angajare în cadrul organizației, impactul unor factori precum vârsta asupra angajabilității, sau percepția supervisorilor, productivitatea sau relațiile de muncă. Această direcție de cercetare sugerează că noțiunea de angajabilitate trebuie privită ca un construct format din mai multe variabile, ori chiar un model multidimensional.

Reputația unei universități pivotează pe percepțiile de calitate, influență și încredere deținute de mai mulți actori din piața muncii (Pitan și Muller, 2019). Universitățile foarte apreciate sunt acceptate ca având sisteme proprii de asistență reciprocă din partea absolvenților angajați și a altor angajatori (Drydakis, 2016; Watts, 2004). În acest context, universităților de renume li se oferă tratament și asistență favorabile - precum participarea angajatorilor la elaborarea programelor didactice sau prezentarea de proiecte, programe regulate de conștientizare a carierei și absolvenți care vizitează universitatea pentru a discuta despre cariera lor și despre oportunitățile disponibile în companiile pe care le reprezintă. Walker și Fongwa (2017) observă că studenții și personalul consideră că universitățile de renume au mai mult acces la activități de învățare experiențială decât universitățile de rang inferior, în principal datorită poziției lor geografice.

În același timp, în funcție de amplasament ori renume, universitățile pot dezvolta legături mai puternice cu angajatorii, în timp ce cele din zonele rurale ori cu o imagine de marcă mai puțin puternică se pot lupta pentru stabilirea și menținerea contactului cu angajatorii pentru experiența de muncă a studenților, târgurile de carieră sau activități similare (Pitan și Muller, 2019).

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

2. Scopul cercetării

Prin cercetarea realizată am dorit să studiem care este raportarea studenților față de piața muncii, cu focus pe domeniul IT&C.

Principalele întrebări care necesită un răspuns, sunt:

Care sunt percepțiile asupra contextului universitar și așteptările profesionale ale studenților după finalizarea studiilor universitare?

Cum evaluează studenții competențele dobândite în timpul studiilor universitare în raport cu piața muncii?

Prezentul studiu vizează studenții fiind esențial a ține cont de perspectiva, așteptările și experiențele acestora pentru a putea contribui la sprijinirea inserției viitorilor absolvenți pe piața muncii.

3. Stabilirea obiectivelor și ipotezelor cercetării

Obiectivele cercetării

- O1. Investigarea angajamentului față de studii și performanță academică**
- O2. Investigarea percepțiilor privind renumele universității**
- O3. Investigarea percepțiilor privind reputația universității în domeniul de studiu**
- O4. Identificarea percepțiilor privind statutul și legitimitatea domeniului de studii**
- O5. Investigarea percepțiilor privind cererea pieței muncii pentru calificarea/domeniul de studii**
- O6. Investigarea percepțiilor studenților privind starea pieței muncii**
- O7. Determinarea nivelului de conștientizare a oportunităților existente pe piața muncii**
- O8. Investigarea percepțiilor studenților privind încrederea în abilitățile dobândite**
- O9. Investigarea ambiției studentului de a se pregăti pentru un loc de muncă relevant specializării/domeniului**
- O10. Investigarea opiniei studenților privind pregătirea universitară pentru locul de muncă (angajabilitatea percepută)**

UNIUNEA EUROPEANĂ

O11. Determinarea importanței activităților universitare menite să asigure o bună corelare între mediul academic și piața muncii.

O12. Determinarea principalelor influențe ale domeniului cybersecurity în pregătirea viitorului absolvent.

Ipotezele cercetării

I1. Majoritatea studenților consideră că activitatea lor academică este o prioritate.

I2. Majoritatea studenților apreciază că renumele universității îi ajută în găsirea unui loc de muncă.

I3. Peste 50% dintre studenți percep că universitatea este recunoscută în domeniul lor de studiu.

I4. Majoritatea studenților apreciază că domeniul ales corespunde unui statut social bine văzut.

I5. Majoritatea studenților apreciază că există o cerere pe piața muncii pentru calificarea/domeniul de studii

I6. În prezent, studenții percep existența unei cereri pentru absolvenți din domeniul ales, și observă că în domeniu există locuri de muncă vacante.

I7. Majoritatea studenților apreciază favorabil oportunitățile existente pe piața muncii.

I8. Peste 60% dintre studenți manifestă încredere în abilitățile dobândite în timpul pregătirii universitare.

I9. Majoritatea studenților se consideră ambițioși în atingerea obiectivelor propuse și vor să se facă remarcați din punct de vedere profesional.

I10. Măsura în care universitatea a pregătit studentul pentru un loc de muncă relevant specializării este apreciată favorabil.

I11. Pentru o bună corelare între mediul academic și piața muncii, cele mai apreciate activități sunt realizarea de feedback-uri din partea angajatorilor privind pregătirea absolvenților și întâlnirile periodice între cele două medii (academic și piața muncii).

I12. Principalele influențe ale domeniului cybersecurity în pregătirea viitorului absolvent se rezumă la folosirea de parole diferite pentru conturile online și interesul de a urma un curs de specializare despre aplicațiile securității cibernetice în domeniul de activitate al studentului.

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

4. Definirea conceptuală și operațională a variabilelor cercetării

Definirea conceptuală se referă la modul în care sunt formulate întrebările, iar cea operațională evidențiază care sunt variantele de răspuns.

5. Stabilirea dimensiunii și structura eșantionului

Dimensiunea eșantionului a fost stabilită conform propunerii proiectului la un număr minim de **n= 400 de studenți** din cele 2 universități partenere, precum și din altele care se vor alătura în perioada de implementare.

Colectivitatea cercetată cuprinde studenți din ciclul de studii licență și masterat, din universități aflate pe teritoriul României.

6. Proiectarea chestionarului

Chestionarul a fost realizat în conformitate cu principiul pâlniei, întrebările adresate îndreptându-se de la general la specific, și fiind compus dintr-un număr de 56 întrebări, 2 dintre ele fiind întrebări filtru, 12 de tipul închise, 26 întrebări măsurate pe o scală Likert și 15 întrebări de tipul unei scale diferențiale semantice. Chestionarul conține un număr de 8 întrebări socio-demografice care au ca scop identificarea segmentelor chestionate. Macheta chestionarului este atașată ca anexă, **Anexa 1**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Metodologia de cercetare pentru studiul calitativ axat pe cadrele didactice

1. Concepte metodologice. Descrierea metodei și a instrumentului de cercetare

Cercetările calitative se efectuează în faza inițială de studiere a unei probleme, scopul lor principal fiind acela de a clarifica natura acestei probleme și de a furniza informații de ordin calitativ. Principalele tipuri de obiective ale acestor cercetări sunt: conturarea principalelor aspecte ale problemei de cercetat și diagnosticarea situației; identificarea ipotezelor pentru o viitoare cercetare descriptivă sau cauzală; explorarea motivelor, atitudinilor și valorilor; testarea unor concepte de produs; identificarea alternativei și analiza acesteia; identificarea de noi idei de produse sau servicii, respectiv îmbunătățirea celor existente (Lefter, 2004).

Cercetarea calitativă implică o abordare interpretativă, dar și naturalistă a unui subiect în special în mediul lui natural. Astfel că se dorește înțelegerea, dar și interpretarea fenomenelor așa cum sunt privite de către indivizi (Denzin și Lincoln, 1994, p. 2). Acest tip de cercetare se bazează pe ideea că oamenii atribuie semnificații, care sunt diferite de la o persoană la alta lumii inconjuratoare (Myers, 2000).

De asemenea, o altă definiție a cercetării calitative este dată de către cercetătorul francez Alex Mucchielli în cartea sa, „Dicționar al Metodelor calitative”. Acesta definește cercetarea calitativă ca fiind un studiu empiric ce trebuie să aibă cinci caracteristici: cercetarea să fie realizată dintr-o perspectivă comprehensivă, obiectul de studiu să fie abordat deschis și amplu, utilizarea uneia dintre metodele, care nu implică o preluare sau o cuantificare, cum ar fi interviul, observația liberă sau culegerea de documente, analiza trebuie realizată utilizând cuvinte și nu operații numerice și, nu în ultimul rând, finalul trebuie să fie format dintr-o povestire sau teorie. (Mucchielli, 2002). Studiul propune o cercetare calitativă, metoda utilizată fiind cea a anchetei sociologice pe bază de interviu.

Interviul centrat (focalizat) - utilizarea acestui tip de interviu a fost propusă pentru prima dată de către R.K. Merton în anul 1956. Este un interviu semistrukturat și presupune investigația temelor stabilite dinainte (ca în interviurile structurate), deși întrebările și succesiunea acestora nu sunt prestabilite (ca în interviurile nestructurate). Tehnica propusă de Merton stabilește centrarea

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

interviului pe o experiență comună tuturor (ce va fi mai întâi analizată de cercetător pentru a evidenția elementele semnificative și structura situației, modelele de acțiune etc.).

Ulterior, cercetătorul va analiza comportamentul subiecților după această experiență trăită în comun (vizitarea unei expoziții de artă, participarea la o competiție sportivă etc.). Pe baza ipotezelor deja formulate (privind consecințele implicării persoanelor în situația dată), va elabora apoi un ghid de interviu (în care sunt fixate problemele ce vor fi abordate în convorbirea focalizată pe experiența subiectivă a implicării subiecților în situația respectivă) ce urmează a fi aplicat aceluiași subiecți. Ceea ce este important, în cazul acestui tip de interviu, este faptul că cercetătorul a studiat anterior experiența trăită de subiecți, selectând aspectele ce vor fi puse în discuție.

Cercetarea calitativă este acel tip de studiu comprehensiv cu o deschidere și amplitudine mai mare folosindu-se de interviu și de alte metode ce nu implică cuantificarea datelor, atât în prelucrare cât și în momentul culegerii acestora. Acest tip de cercetare acordă libertate cercetătorului cât și subiectului în vederea descrierii unui fenomen social și nu al demonstrării lui (Chelcea, 2007, p.80).

Interviurile reprezintă cea mai răspândită și în același timp cea mai valoroasă metodă calitativă de cercetare a pieței. Ele presupun o conversație care are la bază un număr mare de întrebări formulate de cercetător, pentru a afla de la subiecți credințele și percepțiile care stau la baza comportamentului lor. Pot fi desfășurate atât individual, cât și în cadrul unui grup.

a) **Interviul neformal.** Această metodă presupune discuții libere purtate cu colegii, prietenii, clienții, în diferite situații: un minichestionar, exprimarea propriilor păreri și convingeri, satisfacțiile sau plângerile acestora. Interviul neformal poate fi realizat de directorul de marketing sau de o altă persoană din cadrul departamentului de marketing. Totuși, această metodă poate furniza date neconcludente și prezintă un grad mare de subiectivism.

b) **Interviul individual de profunzime.** În funcție de gradul de libertate a discuțiilor, acesta poate fi nestructurat și nondirectiv sau semistrukturat și semidirectiv. În primul caz, al unui interviu de tip nondirectiv, se lansează o temă în discuție, iar respondentul este pus în situația de a relatea orice îi trece prin minte referitor la tema respectivă. Este o variantă mai puțin utilizată, deoarece varietatea mare a răspunsurilor face dificilă interpretarea rezultatelor (Lefter, 2004). Un interviu

semistrukturat și semidirectiv are la bază un ghid de interviu, care conține subiectele ce trebuie abordate în cadrul discuției. Se stabilește inițial o listă de teme, nu mai mult de cinci-șase teme, după care pentru fiecare temă în parte se stabilesc subiectele care trebuie abordate în cadrul discuției. Desfășurarea interviului de profunzime presupune efectuarea mai multor interviuri, pe baza unui eșantion de respondenți, de obicei 10-15 astfel de interviuri. Subiecții de interviu trebuie să fie buni cunoscători ai problemei abordate, iar minieșantionul utilizat trebuie să reflecte caracteristicile populației cercetate (Zikmund, 2002).

Avantajele și dezavantajele interviului ca tehnica de cercetare Kenneth D. Bailey (1978/1982, apud Chelcea) prezintă atât avantajele, cât și dezavantajele interviului.

Avantaje:

- flexibilitatea, posibilitatea de a obține răspunsuri specifice la fiecare întrebare;
- rata mai ridicată a răspunsurilor, asigurată de obținerea răspunsurilor și de la persoanele care nu știu să citească și să scrie, ca și de la persoanele care se simt mai protejate când vorbesc decât când scriu;
- observarea comportamentelor nonverbale, fapt ce sporește cantitatea și calitatea informațiilor;
- asigurarea standardizării condițiilor de răspuns, lucru imposibil de realizat în cazul chestionarelor poștale;
- asigurarea controlului asupra succesiunii întrebărilor, fapt ce are consecințe pozitive asupra acurateței răspunsurilor;
- colectarea unor răspunsuri spontane, știut fiind că primele reacții sunt mai semnificative decât cele realizate sub control normativ;
- asigurarea unor răspunsuri personale, fără intervenția altora;
- asigurarea răspunsului la toate întrebările și prin aceasta furnizarea informațiilor pentru testarea tuturor ipotezelor cercetării;
- precizarea datei și locului convorbirii, fapt ce asigură comparabilitatea informațiilor;
- studierea unor probleme mai complexe prin utilizarea unor formulare, chestionare sau ghiduri de interviu mai amănunțite, cu mai multe întrebări, de o mai mare subtilitate.

Dezavantaje:

- costul ridicat, nu numai al orelor de intervievare, dar și al celorlalte etape și momente ale proiectării și realizării cercetărilor pe bază de interviu;
- timpul îndelungat necesar pentru identificarea persoanelor incluse în eșantion, pentru obținerea acordului și desfășurarea convorbirii, uneori fiind necesare mai multe vizite la aceeași adresă;
- erorile datorate operatorilor de interviu în ceea ce privește punerea întrebărilor și înregistrarea răspunsurilor, așa-numitul „efect de operator“;
- imposibilitatea consultării unor documente în vederea formulării unor răspunsuri precise;
- inconveniente legate de faptul că se cere indivizilor să răspundă, indiferent de dispoziția lor psihică, de starea de oboseală etc.;
- neasigurarea anonimatului, fiind cunoscute adresa și numărul de telefon ale persoanelor care urmează să fie intervievate;
- lipsa de standardizare în formularea întrebărilor, ceea ce limitează comparabilitatea informațiilor;
- dificultăți în accesul la cei care sunt incluși în eșantion.

Pentru realizarea cercetării am considerat că utilizarea interviului centrat semistrukturat este cea mai bună modalitate de a afla cum răspund profesorii așteptărilor și nevoilor studenților în privința cerințelor pieței muncii. Subiecții care vor participa la interviuri vor fi selecționați în urma unui chestionar de selecție, vezi Anexa 2.

Interviul centrat semistrukturat abordează teme și ipoteze dinainte stabilite – ca și interviurile structurate –, dar întrebările și succesiunea lor nu sunt prestabilite – ca și în cazul interviurilor nestructurate. Pe baza ipotezelor deja formulate, s-a elaborat un ghid de interviu (vezi Anexa 3) ce urmează a fi aplicat subiecților vizând identificarea percepțiilor acestora cu privire la modul în care universitățile răspund așteptărilor și nevoilor studenților, pentru o mai bună incluziune a acestora pe piața muncii. Cum vor fi realizate interviurile în profunzime:

- Discuții libere, direcționate către a înțelege aspecte mai profunde ale tematicii abordate și pentru a intra în detalii pentru diverse subiecte de interes, nevoi și funcționalități

- Va avea la bază un ghid de discuție semi-structurat care să asigure parcurgerea în profunzime a temei de discuție și care să faciliteze moderatorului relaxarea și deschiderea cât mai mare a respondentului
- Un intervievator bine pregătit care va cunoaște toate obiectivele studiului
- Un mediu confortabil și primitor, deși, ca urmare a contextului pandemic, interviurile se vor realiza telefonic și prin email

Cum va fi structurat ghidul de interviu :

Va fi utilizată abordarea semi-structurată, rolul moderatorului fiind acela de a conduce discuția printr-un set de întrebări deschise pentru direcționarea conversației către atingerea obiectivelor urmărite.

- Întrebările conțin indicații clare
- Sunt structurate de la general la particular, pe modelul pâlniei
- Sunt unidimensionale
- Sunt deschise, scurte, clare, ușor de pronunțat și sună natural în conversație
- Sunt folosite în limbajul folosit de către participanți.

2. Scopul cercetării:

Scopul studiului va fi de a identifica percepțiile profesorilor din universități cu privire la modul în care universitățile răspund așteptărilor și nevoilor studenților, pentru o mai bună incluziune a acestora pe piața muncii.

3. Obiective specifice:

- Identificarea percepțiilor profesorilor în privința modificărilor survenite pe piața muncii din România în anul 2020-
- Identificarea percepției profesorilor în privința necesității adaptării disciplinelor predate în vederea facilitării de oportunități de angajare pentru studenți.
- Identificarea principalelor modificări survenite în evoluția studenților ca urmare a digitalizării

- Identificarea modalităților de adaptare la schimbările survenite în piața muncii, adoptate de profesori

4. Metodă de cercetare

Interviu în profunzime cu reprezentanți ai stakeholderilor relevanți (cadre didactice din principalele domenii de studiu analizate (Inginerie marină, Informatică Economică, Științe sociale, Științe economice etc)

Discuțiile au la bază un ghid de interviu semi-structurat, ce este anexat la finalul prezentei metodologii (vezi Anexa nr 3).

Număr participanți: minim 10 cadre didactice

Durată necesară generării datelor: cca. 30-50 minute

5. Eșantionul și metoda de eșantionare

Structura eșantionului

Pentru a asigura omogenitatea studiului, va fi asigurat un mix echilibrat de cadre didactice în conformitate cu tabelul de mai jos:

ORGANIZATIA	RESPONDENT (Cadru didactic) Număr minim de respondenți
Universitatea Româno-Americană	5
Academia Navală Mircea cel Bătrân	5
Academia de Studii Economice din București	2
Universitatea București	1
Universitatea Politehnica din București	2

Universitatea Maritimă din Constanța	1
Universitatea Ovidius din Constanța	2

Metoda de eșantionare folosită va fi cea a bulgărelui de zăpadă, prin recomandări de la alți specialiști

Participanții la cercetare vor fi angajați din cadrul organizațiilor partenere în proiect (ANMB și Universitatea Romano-Americană) dar și din cadrul marilor centre universitare care oferă programe de studii cu specializări în domenii cercetate, precum inginerie marină, informatică, științe economice, științe sociale, dar nu limitativ la acestea.

Pentru o analiză cât mai amănunțită a factorilor care influențează parcursul academic al studenților și o acoperire cât mai bună a nevoilor de cercetare, participanții vor fi cadre universitare, cu experiență mai mare de 5 ani în învățământul superior.

6. Modalitatea de recrutare utilizată

Pentru selecția participanților la cercetare va fi folosit un scurt chestionar de recrutare, prin intermediul căruia ne asigurăm de respectarea condițiilor impuse de prezenta metodologie. Acest chestionar se regăsește în Anexa nr. 2.

7. Desfășurarea interviurilor

Din cauza contextului pandemic, interviurile vor fi desfășurate telefonic și prin email, respondenții fiind rugați să răspundă cât mai detaliat la temele aflate în discuție. Intervievatorii vor interacționa cu respondenții prin telefon înainte și după transmiterea ghidului de interviu în vederea lămuririi eventualelor neînțelegeri din ghid și discutării răspunsurilor.

8. Pre-testarea chestionarului de recrutare și a ghidului de interviu

Chestionarul de recrutare și ghidul de interviu vor fi pre-testate prin administrarea acestora în vederea identificării eventualelor neînțelegeri ale textului sau subiectelor redundante. Pre-testarea instrumentelor se va realiza în luna ianuarie 2021.

9. Culegerea datelor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Perioada de culegere a datelor va fi: februarie-aprilie 2021

10. Analiza și interpretarea datelor

Analiza datelor se va realiza prin intermediul analizei de conținut, analize intermediare ale datelor culese fiind întocmite.

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Bibliografie

1. Aaker, D.A., Kumar, V., Day, G.S. (2001). *Marketing Research*, Seventh Edition, New York, Chichester etc.: John Wiley & Sons, Inc.
2. Brătucu, G., Dima D. (coord.) (2002). *Marketing în turism*, Sibiu: Editura Psihomedica
3. Burns, A.C., Bush, R.F. (2000). *Marketing Research*, Third Edition, Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
4. Cătoiu, I. (coord.), Bălan, C., Popescu, I.C., Orzan, G., Vegheș, C., Dănețiu, T., Vrânceanu, D. (2009). *Cercetări de marketing – Tratat*, București: Editura Uranus.
5. Chelcea, S. (2004), *Metodologia cercetării sociologice - Metode cantitative și calitative*, București: Editura Economică.
6. Chelcea, S. (ed.) (2001), *Interviul că tehnica de cercetare în Chelcea Septimiu, Metodologia cercetării sociologice - Metode cantitative și calitative*, București: Ed. Economică
7. Denzin, N.K., Lincoln, Y.S. (eds.) (1994). *Handbook of Qualitative Research*, Sage Publication
8. Drydakis, N. (2016). The effect of university attended on graduates' labour market prospects: A field study of Great Britain. *Economics of Education Review*, 52, 192–208.
9. European Commission, “New EU Cybersecurity Strategy.” https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2391 (accessed Jan. 15, 2020).
10. Lefter, C. (2004). *Cercetarea de marketing. Teorie și aplicații*, Brașov: Editura Infomarket
11. Lewis, A.R. (2001). *Psychological Testing and Assessment*, Boston: Allyn and Bacon
12. Malhotra, M.K. (2004). *Marketing Research an Applied Orientation*, fourth edition, Editura Prentice Hall
13. Mucchielli, A. (ed.) (2002). *Dicționar al metodelor calitative în științele sociale și umane* (traducere din limba franceză de V. Suci). Iași: Polirom

14. Myers, M. (2000). Qualitative Research and the Generalizability Question: Standing Firm with Proteus. *The Qualitative Report*, 4(3).
15. Pitan, O. S., & Muller, C. (2019). University reputation and undergraduates' self-perceived employability: mediating influence of experiential learning activities. *Higher Education Research & Development*, 1–16. doi:10.1080/07294360.2019.1634678
16. Rotariu, T., Iluț, P. (1997). *Ancheta sociologică si sondajul de opinie*, Iași: Polirom
17. Rothwell, A., Jewell, S., & Hardie, M. (2009). Self-perceived employability: Investigating the responses of post-graduate students. *Journal of Vocational Behavior*, 75(2), 152–161. doi:10.1016/j.jvb.2009.05.002
18. Shukla, P. (2012) The influence of value perceptions on luxury purchase intentions in developed and emerging markets, *International Marketing Review*, 29(6), pp.574-596
19. Walker, M., & Fongwa, S. (2017). Human development, capabilities and graduate employability. In *Universities, employability and human development* (pp. 215–227). London: Springer Nature.
20. Watts, D. J. (2004). *Six degrees: The science of a connected age*. WW Norton & Company.
21. Zikmund, G.W. (2002). *Essentials of Marketing Research*, The Dryden Press
22. “Digital Education Action Plan (2021-2027) | Education and Training.” https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_en (accessed Dec. 08, 2020).

UNIUNEA EUROPEANĂ

ANEXA 1

Analiza raportării pe care o au studenții față de piața muncii

Mulțumim pentru acordul dumneavoastră de a răspunde întrebărilor din acest chestionar. Materialele de cercetare generate vor fi anonime și, astfel, nu prezintă niciun risc pentru confidențialitatea dvs. Datele colectate în studiu vor fi utilizate în scopuri educaționale și de publicare și vor fi raportate sub formă agregată.

Identificare:

1. Care este genul dvs.:
a. Masculin b. Feminin c. Nu răspund
2. În care categorie de vârstă vă încadrați?
a. 18-19 b. 20-24 c. 25+
3. Ciclul de studii:
a. Licență b. Masterat
4. Domeniul de studii:
a. Inginerie navală și navigație
b. IT&C
c. Economie
d. Sociologie
e. Inginerie
f. Filologie
g. Științe politice
h. Altele
5. Statutul pe piața muncii
a. Angajat b. Antreprenor c. Nu lucrez
6. Mediul de reședință
a. urban
b. rural
7. Județul de domiciliu
(județ)
8. Instituție de învățământ

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

- a. URA
- b. ANMB
- c. ASE
- d. Universitatea București
- e. Politehnica
- f. SNSPA
- g. Altele

I. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

1. Angajamentul față de studii și performanță academică

1a. Obțin note mari în raport cu studiile mele.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

1b. Consider că activitatea mea academică este o prioritate.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

2. Percepția privind puterea brandului universității

2a. Angajatorii sunt dornici să angajeze absolvenți de la universitatea mea.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

2b. Renumele universității mă ajută în găsirea unui loc de muncă.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

3. Reputația universității în domeniul de studiu

3a. Angajatorii vizează în mod specific această universitate pentru a recruta persoane din domeniul meu.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

3b. Universitatea mea are o reputație bună în domeniul meu de studiu.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

4. Statutul și legitimitatea domeniului de studii

4a. Sunt mult mai mulți oameni care aplică pentru specializarea mea decât sunt joburi disponibile.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

4b. Domeniul ales de mine corespunde unui statut social bine văzut.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

5. Cererea pieței muncii pentru calificarea/domeniul de studii

5a. Specialiștii din profesia pe care o vizez sunt foarte solicitați pe piața muncii.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

5b. Diploma mea conduce la o profesie specifică, percepută în general ca fiind extrem de dorită.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

6. Percepția studentului privind starea pieței muncii

6a. În prezent, există o cerere mare pt. absolvenți din domeniul meu.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

6b. Pentru domeniul meu de studii sunt locuri de muncă vacante.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

7. Conștientizarea oportunităților existente pe piața muncii

7a. Am acces facil la oportunitățile din domeniul ales de mine.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

7b. Abilitățile și competențele pe care le posed sunt ceea ce caută angajatorii.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

8. Încrederea în abilitățile dobândite

8a. În general, am încredere că voi avea succes în cadrul interviurilor și evenimentelor de selecție.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

8b. Simt că aș putea obține orice slujbă atât timp cât abilitățile și competențele mele sunt corespunzătoare.

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

9. Ambiția studentului

Acord total	Acord	Nici acord/nici dezacord	Dezacord	Dezacord total
-------------	-------	--------------------------	----------	----------------

9a. Ceea ce fac pentru viitorul meu profesional este important.

9b. Am obiective clare pentru ceea ce vreau să realizez în viață.

9c. Mă consider ambițios în atingerea obiectivelor propuse.

9d. Consider că este necesar să lucrez de acum la dezvoltarea carierei.

9e. Vreau să fiu în situația de a munci din pasiune.

9f. Vreau să mă fac remarcat din punct de vedere profesional.

II, Pregătirea universitară pentru locul de muncă (Opinia dvs. privind măsura în care universitatea v-a pregătit pentru un loc de muncă relevant specializării).

Opinia	Foarte favorabilă	Favorabilă	Satisfăcătoare	Nefavorabilă	Foarte nefavorabilă
	5	4	3	2	1

1 Aplicabilitatea abilităților/cunoștințelor dobândite într-o viitoare activitate practică

2 Relevanța lucrărilor/proiectelor elaborate pentru viitorul loc de muncă

3 Oportunități de a interacționa cu clienții și profesioniștii din domeniu

4 Conținut tehnic și cunoștințe teoretice relevante pentru domeniul de studii

UNIUNEA EUROPEANĂ

- 5 Accesul la activități și pregătire practică care dezvoltă competențe specifice domeniului
- 6 Accesul la activități și pregătire practică ce facilitează dezvoltarea unui plan de carieră
- 7 Dezvoltarea abilităților de gândire critică
- 8 Experiința practică în domeniu a profesorilor
- 9 Măsura în care stagiul/stagiile de practică oferă oportunități pentru aplicarea teoriei.
- 10 Oportunitatea de a obține un job la finalizarea ciclului de studii.

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

ANEXA 2

Chestionar de recrutare pentru interviul în profunzime

Bună ziua,

Academia Navală Mircea cel Bătrân în colaborare cu Universitatea Româno-Americană desfășoară în prezent un studiu referitor la identificarea percepțiilor profesorilor din universități cu privire la modul în care universitățile răspund așteptărilor și nevoilor studenților pentru o mai bună incluziune a acestora pe piața muncii. Vă rugăm să ne acordați 2 minute pentru a trece prin 5 întrebări ce sunt necesare în vederea realizării unui studiu cu dvs.

Vă asigurăm de toată confidențialitatea datelor furnizate. Informațiile ne sunt necesare doar pentru a face o calibrare cât mai corectă a rezultatelor cercetării.

1. Sunteți cadru didactic în Universitatea în care vă desfășurați activitatea?

- a) Da b) Nu (dacă se selectează- STOP INTERVIU)

2. De cat timp sunteți angajat în cadrul Universității în care vă desfășurați activitatea?

- a) sub 5 ani (dacă se selectează- STOP INTERVIU)

b) 5-10 ani

c) peste 10 ani

3. Care este domeniul Dvs de specializare?

- a) Inginerie marină
b) Informatică
c) Științe economice

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

d) Științe sociale

e) Alt domeniu. Care?.....

4. La ce Universitate vă desfășurați activitatea?

a) Academia Navală ”Mircea cel Bătrân”,

b) Universitatea Româno-Americană

c) Academia de Studii Economice, București

d) Universitatea București

e) Universitatea Politehnică din București

f) Universitatea Maritimă Constanța

g) Universitatea Ovidius din Constanța

h) Alta. Care?

5. Ce funcție didactică dețineți în universitatea respectivă?

a) Asistent universitar

b) Lector universitar

c) Conferențiar universitar

d) Profesor universitar

În perioada următoare vă invităm la un studiu de 30-50 minute având ca scop identificarea percepțiilor profesorilor din universități cu privire la modul în care universitățile răspund așteptărilor și nevoilor studenților, pentru o mai bună incluziune a acestora pe piața muncii.

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

ANEXA 3

GHIDUL DE INTERVIU

- a. În primul rând, vreau să vă mulțumesc pentru faptul că ați acceptat să luați parte la acest studiu
- b. Numele meu este
- c. Universitatea Româno-Americană și Academia Navală Mircea cel Bătrân efectuează un studiu referitor la identificarea percepțiilor profesorilor din universități cu privire la modul în care universitățile răspund așteptărilor și nevoilor studenților, pentru o mai bună incluziune a acestora pe piața muncii.
- d. Răspunsurile Dvs. vor fi confidențiale. Nici măcar în raportul cercetării nu va apărea în niciun fel numele Dvs.
- e. Anticipăm că implicarea dumneavoastră va dura aproximativ 30-50 de minute
- f. Puteți să nu răspundeți la anumite întrebări dacă nu doriți să o faceți. Nu există răspunsuri corecte și răspunsuri greșite. Vă rugăm doar să fiți sincer în răspunsurile Dvs. Vă asigurăm că răspunsurile Dvs. sunt foarte importante pentru noi.
- g. Orice nelămurire intervenită în timpul generării răspunsurilor va fi gestionată prin telefon și/sau email

1. Care este domeniul DVS de specializare? Care sunt materiile pe care le predăți studenților?
2. Dacă ar fi să sintetizați într-un singur cuvânt / sintagmă / idee influența materiilor pe care le predăți în dezvoltarea viitoare a studenților care ar fi acel cuvânt și de ce?
3. Ne puteți descrie, pe scurt, modul în care materia/materiile pe care o/le predăți îi pregătesc pe studenți pentru a-și găsi mai ușor un loc de muncă!
4. In aceeași idee ne puteți descrie, pe scurt, în ce măsură programa analitică la programul la care predăți este adaptată pentru ca studenții să își găsească un loc de muncă în domeniul de studiu?
5. Referindu-ne strict la materia Dvs., odată cu creșterea importanței mediului digital în viața noastră, care sunt modificările de comportament cele mai importante pe care le-ați observat la studenții dvs., în interacțiunea cu noțiunile teoretice și materialele oferite!

6. Care credeți că sunt cauzele care au determinat aceste modificări de comportament?
7. Credeți că aceste modificări de comportament vor influența șansele de angajare viitoare ale studenților Dvs.?
8. Referitor la metoda de predare, cât de importantă credeți că este în vederea dezvoltării abilităților și competențelor studenților, ca viitori specialiști pe piața muncii?
9. În ce măsură folosiți informații de ultimă oră, din piață, de la potențialele locuri de muncă, la cursurile/informațiile Dvs.?
10. Cât de des actualizați materialele oferite studenților? Care sunt metodele inovative de predare/învățare pe care le aplicați la clasă pentru a putea crește receptivitatea studenților în ceea ce privește importanța noțiunilor teoretice predate? Care este situația în cadrul programului de studii în care va desfășura activitatea?
11. Când realizați structura și cerințele fișei de disciplină o discutați cu reprezentanți ai mediului de afaceri și/sau instituții publice?
12. În ce măsură mediul de afaceri și/sau instituții publice este interesat de activitatea pe care o desfășurați cu studenții la materia/materiile Dvs.? (vin la cursuri/faceți proiecte împreună/dezvoltați materiale și studii de caz/etc.)
13. Efectuați cercetări/culegeri de date tip feedback în rândul studenților Dvs. cu scopul de a identifica măsura în care ați acoperit nevoile și așteptările lor, cu privire la materia/materiile predate?
14. Ce credeți că ar trebui făcut în viitorul apropiat pentru a crește șansele studenților de a se angaja în domeniul de studiu?
15. Dar pe termen mediu (2-3 ani), care sunt deciziile care ar trebui luate pentru o mai bună corelare a mediului academic cu nevoile pieței muncii și de către cine?
16. Dacă ați fi Ministrul Învățământului, care ar fi deciziile concrete pe care le-ați lua pentru o mai bună corelare a mediului Academic cu nevoile pieței muncii?
17. Pe viitor care credeți că sunt competențele și abilitățile pe care studenții trebuie să le dezvolte, cu precădere, pentru a-și crește șansele de angajare în domeniul studiat?

18. Din punctul Dvs. de vedere, care vor fi evoluțiile viitoare pe piața muncii și cum se pot armoniza acestea cu curricula universitară?

19. Și ca încheiere! Cât de importante sunt stagiile de practică din curricula univertară pentru creșterea angajabilității studenților la finalizarea studiilor? Ați susținut vreodată această disciplină? În ce măsură are legătură cu ceea ce predați Dvs.? Dacă ar fi după Dvs., cum ați vedea desfășurată această activitate pentru a aduce beneficii maxime studenților?

a. Este ceva despre care nu v-am întrebat și pe care ați dori să îl adăugați?

b. Vom analiza informațiile pe care ni le-ați dat, atât Dvs., cât și alți respondenți, și în aproximativ o lună vom elabora o primă variantă a raportului de cercetare. Dacă doriți, vă putem trimite acest material și am fi foarte bucuroși să primim un feedback din partea Dvs.

c. Vă mulțumim foarte mult pentru timpul pe care ni l-ați acordat.